

Edike tout popilasyon an

Anvan yo louvri twalèt yo pou tout rès popilasyon an, òganizasyon ki fè pwojè a dwe diskite avèk komite a oubyen avèk òganizasyon kominotè a sou pi bon metòd pou edike fanmi yo sou asenisman ekolojik epi sou kouman pou esplike yo kouman pou yo sèvi ak twalèt yo byen. Si gen ase tan ak ase kòb, metòd ki asire nou ke 100% nan fanmi yo rive konprann twalèt yo, se metòd kote moun k ap fè reklam pou twalèt la, ka mache al kay chak grenn fanmi nan zòn kote twalèt yo ye a, pou li edike yo. Metòd kominikasyon nan 2 sans sa a, inik paske li bay chak itilizatè twalèt la chans pou li poze tout kesyon li genyen epi pou li eksprime tout dout li genyen. Epi tou, sa pèmèt òganizasyon k ap fè pwojè a gen bon enfòmasyon sou sa moun yo panse de twalèt yo anvan li louvri yo. Fò ou asire w ke chak fanmi konnen "11 Etap pou Sèvi nan Twalèt ki fè Deviyasyon Pipi" yo (gade seksyon T4 ak T5).

Nan sitiyasyon kote ou pa ka mache nan chak kay pou fè edikasyon an, ou ka òganize yon evenman nan kominote a, kote anpil moun ap la, epi w ap fè yon seminè pou edike yon gwo kantite moun. Kòm ou pa ka espere tout moun nan kominote a ap vini nan inogirasyon an, objektif la se edike moun ki la yo epi fè yo pase mesaj la bay lòt yo, gras a relasyon fanmi, zanmi ak vwazinay.

Inogirasyon yo

Apwòch inogirasyon yo diferan de premye seminè edikasyon ki fèt ak lidè kominote a. Alòs ke objektif premye reyinyon an se rive fè moun yo konprann asenisman ekolojik la, bon itilizasyon twalèt yo, ak responsabilite komite a, inogirasyon an dwe konsantre sou jan pou moun yo byen itilize twalèt yo. Menm si animatè/mèt seremoni an dwe pwofite de okazyon an pou li pale de baz asenisman ekolojik la, prezantasyon an ta dwe baze sou aktivite patisipatif ki se "11 Etap pou Sèvi nan Yon Twalèt ki fè Deviyasyon Pipi".

Pou sa gen plis moun ki vini epi ke moun yo pi enterese nan evenman an, òganizasyon k ap fè

BeLO, mizisyen ayisyen ke moun yo konnen byen, k ap jwe nan yon inogirasyon Pòtoprens

Gid SOIL la pou Asenisman Ekolojik®

Premye Edisyon, Fevrye 2011

pwojè a ta dwe pase pa lidè kominote a pou mobilize anpil moun. Chak okazyon pou kolabore ak mizisyen lokal oubyen komedyen, ap fè moun gen plis enterè nan evenman an epi sa ap bay mesaj ou vle fè pase yo plis valè

Onz Etap pou Sèvi ak yon Twalèt ki fè Deviyasyon Pipi

Pou li sa si ke popilasyon l ap travay avè l la itilize twalèt ki fè deviyasyon pipi (UD) yo kòrèkteman, SOIL fè yon aktivite patisipatif senp ki ede kominote a ak moun yo aprann kouman pou yo sèvi nan twalèt yo. Aktivite sa a fè moun yo ri tou!

Pou aktivite sa a, gen yon animatè/mèt seremoni ki pase tout 11 etap yo dousman. Li di chak etap pou piblik la tandè, li esplike rezonman ki genyen nan chak aksyon yo epi li montre etap yo gras ak materyèl vizyèl ki la yo (tèt twalèt, bagas, bokit, papyè twalèt). Lè li fin fè tout etap yo epi li fin reponn tout kesyon yo, li chwazi moun nan piblik la pou vini eseye montre etap yo san piblik la pa ede yo. Li enpòtan pou note ke fòk patisipan di ak bouch yo sa y ap fè pandan y ap montre tout 11 etap yo.

Nou ka fè aktivite patisipatif sa a tounen yon jwèt, kote nou ka pataje piblik la selon katye, si se fi oubyen gason, oubyen lòt varyab, epi chak moun ka sipòte moun ki reprezante l la. Nou klè sou sa, pou yo sa genyen fòk yo reyisi fè tout etap yo san erè epi san lòt yo pa ede yo. Se animatè a k ap gen pou li evalye sitiyasyon an epi wè si patisipan yo bezwen ankourajman oubyen yon abitraj pi strik. Objektif aktivite sa a se pou edike moun yo, men li fèt tou pou li amize sa ki patisipe ladan l' yo.

Si ou vle wè yon egzanzp kouman SOIL antre etap sa yo nan yon aktivite pandan yon inogirasyon twalèt, ale sou lyen sa a, gade video sa a kote ou wè Baudeler Magloire ki nan SOIL, k ap montre etap yo nan yon kominote nan Grann Rivyè di Nò, an Ayiti: <http://www.youtube.com/watch?v=0JWEaqXAAsU>.

11 Etap SOIL yo pou sèvi nan yon twalèt ki fè deviyasyon pipi

ETAP 4:
Kaka! Twalèt!

ETAP 5:
Kanpe

ETAP 6:
Pran papye a, siye dèyè w, epi jete l nan poubèl la

11 Etap SOIL yo pou sèvi nan yon twalèt ki fè deviyasyon pipi

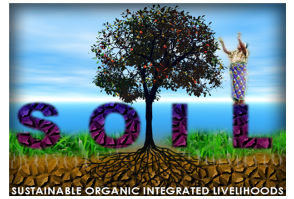

ETAP 8: Pran bagas la, vide l nan twou kote twalèt la tonbe a

ETAP 11:
Gaz kole!

Swivi ak Evalyasyon

Depi faz konstriksyon an ak evenman edikasyon/inogirasyon yo fini, twalèt yo pare pou sèvi ladan yo! Jiska moman sa a, òganizasyon ki fè pwojè a te travay ak kominote a sou yon chema jesyon ki bon pou ni kominote a ni òganizasyon an. Malgre tout kantite travay yo reyalize nan pwèn sa a, travay 2 gwoup yo poko fini. Twalèt piblik yo toujou bezwen swivi ak evalyasyon regilye, ou byen "sipèvizyon".

Sipèvizyon an gen ladan l':

- Idantifye pwoblèm sou konstriksyon yo epi planifye reparasyon yo
- Ankouraje epi sipòte operatè twalèt yo
- Resevwa kòmantè nan men *operatè yo*, sitou sou amelyorasyon ki ta ka fèt sou estrikti yo ak sou pati pratik yo
- Resevwa kòmantè nan men *itilizatè yo*, sitou sou amelyorasyon ki ta ka fèt sou estrikti yo ak sou pati pratik yo.

Si se operatè ki la pou lontan k ap jere twalèt yo, li nesèsè pou fè swivi regilye pou ou wè si operatè yo pran responsabilite yo seryezman e ke twalèt yo rete pwòp e yo fonksyone. Nan zòn lavil yo tankou Pòtoprens, SOIL konstate ke lè ou vizite chak sit e ke ou pale ak operatè yo omwen 2 fwa nan semèn nan, sa gen yon gwo enpak sou pwòpte twalèt yo, sa ki fè li plis posib pou moun sèvi ladan yo. Nou mande pou sipèvizè fè yon lis anvan ak tout sa ki nesèsè pou chak sit twalèt fonksyone byen. Nou ka jwenn yon egzanp lis nan seksyon T7 la, Lis Swivi Twalèt yo.

Chak semèn, sipèvizè yo fè yon rapò pou chak sit twalèt. Rapò a gen ladan l':

- Yon kontrandi sou itilizasyon chak twalèt, sou pwoblèm twalèt yo ak sou mentnans
- Yon dokiman pou diskisyon pou fasilite diskisyon ak tout ekip la (ki gen ladan l' enjenyè, animatè, jesyonè, sipèvizè, ak ofisye ki fè lyezon ak kominote a)
- Yon zouti pou diskisyon pandan rankont ak chak reprezantan sit yo pandan pewòl chak semèn nan epi lè livrezon materyèl pou netwaye yo.

Byen ke se kominote a ki ta dwe sipèvizè operatè twalèt yo epi tcheke pou kont yo si gen reparasyon ki pou fèt, rapò swivi yo se yon metòd pou responsabilize kominote/komite a epi tou sa montre angajman òganizasyon an pou pwojè a ka reyisi.

Espezifikasyon Teknik pou Twalèt ki fè Deviyasyon Pipi yo¹

Nòt pou fè entrodiksyon

1. Seksyon sa a pa pale de lavaj men. Yon twalèt ki pa gen yon kote pou lave men pa akseptab e fòk TOUJOU gen yon espas ki rezève tou pre twalèt la pou moun lave men yo.

Objektif Seksyon an

1. Bay lektè a espezifikasyon teknik, ki mache ak desen epi foto ki nan gid sa a, pou li ka konstwi yon twalèt SOIL ki fè deviyasyon pipi (UD) ak doum, diferan de sa ki gen chanm anba twalèt la.
2. Bay lektè a kèk ransèyman sou devlopman twalèt UD SOIL yo, ak nòt, enfòmasyon sou ansyen modèl yo ak sou leson nou aprann yo.
3. Bay lektè a yon pati nan Gid SOIL la pou Asenisman Ekolojik la. Si li etidye pati sa a byen, l ap jwenn yon pake konplè ak enfòmasyon epi enstriksyon sou jan pou li monte yon pwojè EkoSan avèk siksè.

Objektif Pèfòmans (OP)

Objektif Pèfòmans yo (OP) gide konsepsyon, konstriksyon ak operasyon twalèt UD SOIL yo. Si youn nan OP yo pa rive atenn kritè OP li yo, twalèt la pap mache byen. Si gen plis pase yon OP ki pa rive respekte kritè li yo, alòs twalèt la ka pa mache ditou epi ou ka blije fèmen li pou yo pa sèvi ladan l'.

---

¹ Seksyon teknik dokiman an fokis sèlman sou modèl twalèt ki fè deviyasyon pipi (UD) yo ke SOIL te itilize nan kan IDP nan Pòtoprens yo. Ou ka sèvi ak espezifikasyon sa yo tankou prensip jeneral pou ou adapte konsepsyon twalèt ou a sou bezwen lokal yo, sa ka vle di sèvi ak lòt materyèl tou. Nan pwochen edisyon gid sa a, nou prevwa mete gid konplè sou lòt modèl twalèt SOIL yo. Si ou gen kesyon dirèkteman sou lòt modèl yo, ou ka kontakte nou nan adrès sa a info@oursoil.org.

OP yo ak kritè yo parèt nan tablo sa a:

OP	OP	Kritè OP
1	Akseptabilite	Twalèt la akseptab pou 90% nan itilizatè yo ² .
2	Operasyon	Twalèt la fèt epi li konstwi yon jan pou 100% nan operatè yo aksepte l.
3	Kolekte pou pou yo	100% nan pou pou yo dwe tonbe nan yon doum ki la pou sa.
4	Drenaj pipi a	Nou dwe drene 100% pipi a soti nan tèt twalèt UD SOIL la, san pipi a pa bouche tiyo a epi san li pa koule.
5	Sant	0 sant nan kay twalèt la oubyen nan chanm nan
6	Vektè (bèt ki pote maladi)	0 vektè nan kay twalèt la ak nan chanm nan

Espesifikasyon Teknik

Ref	Espesifikasyon	Dokiman referans
4.1	POZISYON ak ORYANTASYON	
	Yon twalèt UD gen bon vantilasyon, men l ap kan menm vin cho anba solèy Karayib la. Se yon bon lide pou mete twalèt la yon kote ki gen lonbraj pou li ka rete fre pandan jounen an.	FOTO T16a
	Fòk ou kite ase espas (omwen 60 cm, men ideyal la se 100 cm) devan epi sou kote estrikti twalèt la pou pèmèt moun yo rive devan an epi pou operatè yo ka pase. Si posibil, kite menm espas sa a deyè twalèt la pou si gen mentnans ki pou fèt.	FOTO T16b, T16c
	Twalèt la dwe yon kote ki pèmèt itilizatè yo	FOTO T16a

² Li ra anpil ke 100% nan itilizatè yo aksepte kèlke swa twalèt piblik la. Li pi reyalis e pi pratik pou ou vize 90%.

Ref	Espesifikasyon	Dokiman referans
	gen entimite, men fòk li pa yon kote ki sonm, paske lè sa a gen pwoblèm sekirite pou moun nan kominote a ki pral sèvi ladan yo.	
4.2	TAN YO PREVWA POU TWALET LA DIRE A	
	Tout materyèl nou di pou w itilize nan konstriksyon twalèt UD SOIL la fèt pou yo ka dire plis pase 2 lane.	
	Tan nou prevwa pou yon twalèt UD SOIL dire a (estrikti an bwa), depann, pou si, de kantite moun ki pral sèvi ladan l', de si yo respekte bon fonksyonman twalèt la, epi de pèfòmans operatè twalèt yo. Nan moman nou pibliye edisyon sa a, nou estime tan pou yon twalèt UD SOIL la dire a se ant youn a 2 lane ³ .	
	De tanzantan li nesèsè pou ou fè mentnans pou twalèt la sa dire omwen jiska fen tan nou prevwa pou li a.	
4.3	TET TWALET LA	
	Tèt twalèt UD SOIL la gen ladan l': <ul style="list-style-type: none"> • Yon bwat pyedestal an bwa • Yon tèt twalèt UD SOIL pou chita an fabèglas. 	FOTO T13, T15 DesenT5
	Bwat an bwa a gen yon doub kouch penti anndan ak deyò. Bwat la fèt ak 4 pyès ¾" playwoud ki kole ansanm ak klou bwa 2.5" epi ak vis.	DesenT5
	Tèt twalèt UD SOIL la fèt Pòtoprens. Konpozan li yo ak karakteristik li yo se: <ul style="list-style-type: none"> • Yon kouvèti ki fèmen sere. • Yon espas konfòtab pou chita. 	FOTO T15

³ Yo te kòmande premye twalèt UD SOIL nan Pòtoprens lan an Mas 2010. Pou jis kounya li respekte OP li yo. Pa gen okenn nan twalèt UD SOIL yo ki te domaje anpil apre tanpèt tropikal Toma an Oktòb 2010.

Ref	Espesifikasyon	Dokiman referans
	<ul style="list-style-type: none"> • Yon bon konsèp ki separe pipi ak pou pou byen fasil. • Yon materyèl ou ka netwaye fasil. • Yon materyèl yon espesyalis fabèglas ka ranje fasil. 	
	<p>Pwen fèb tèt twalèt UD SOIL la se ti chanyè an fè ki tache syèj la ak kouvèti a. Gen 2 pwen pou konsidere nan chanyè metal la:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Chanyè metal la pral okside vit nan anviwonman twalèt la. Li ENPOTAN ANPIL pou ou mete yon penti espesyal pou pwoteje chanyè tèt twalèt yo. • Fò ou pran bon gwo vis la epi yon bon longè pou li ka rete nan chanyè a. 	
	Nou vise tèt twalèt UD SOIL la sou bwat la ak vis an bwa. Nou plen espas ki rete nan kwen bwat pyedestal la ak ti moso playwoud epi penti.	FOTO T13
4.4	DRENAJ	
	Drenaj soti nan tèt twalèt UD SOIL la rive nan pwiza a se fonksyon ki pi enpòtan nan OP 1 & 2, 4 & 5. Twalèt la pap fonksyone si drenaj la mal fèt ⁴ .	MOVE FOTO T1 - T5
	<p>Tiyo PVC a ak rakò nou itilize yo pou drenaj ki sot nan tèt twalèt UD a se, soti anlè rive anba:</p> <p>Filt, ki gen: Bouchon ½" ak yon pyès dwat long 2" ke nou kole ak lakòl. Lè lakòl filt la fin pran, nou fè 8 - 3mmØ twou toutotou bòdi a epi nou fè yon twou anlè pou nou ka mare kòd sekirite a.</p>	FOTO T14b FOTO T14a

⁴ Premye twalèt UD SOIL yo te gen yon tiyo ½" ak yon koub 90 degre. Li te bouche souvan, li te pi chè, epi li te bezwen reparasyon souvan. Epi premye twalèt UD SOIL yo PA T gen filt.

Ref	Espesifikasyon	Dokiman referans
	<p>Koneksyon tèt twalèt la, ki gen: Yon adaptè mal ¾" (fini an vis) ak yon pyès long dwat 1.5" ke nou kole ak lakòl. Nou fè koneksyon tèt twalèt UD SOIL la ak fabèglas.</p> <p>Tiyo drenaj, ki gen ladan l': Yon adaptè femèl ¾" (fini an vis) ki kole sou tiyo dren ¾" la. Tiyo dren ¾": 2 pyès ki gen longe aproksimatif 20cm ak 100cm, ki konekte ak yon koub 45 degre.</p>	<p>FOTO T15</p> <p>FOTO T13b</p>
	<p>Tiyo dren an dwe desann rive omwen 100 mm nan pwiza a. Si li pa fèt konsa, pipi a ka koule sou beton an epi bay sant.</p>	<p>FOTO T1</p> <p>MOVE FOTO T6</p>
4.5	FONDASYON & PWIZA	
	<p>Baz dal beton ki nan estrikti twalèt la gen plizyè fonksyon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bay kay twalèt la yon wotè, yon espas pwòp. • Mete yon kouch pwoteksyon ant tè a ak estrikti an bwa a. • Mete yon dal ki ka sipòte pwa, kote tout estrikti an bwa yo pral chita. 	<p>FOTO T1, T2</p> <p>Desen T1</p>
	<p>Nou mete pwiza a yon jan pou tiyo pipi a pa jennen operasyon yo lè y ap mete epi retire doum pou pou a.</p>	<p>FOTO T3</p> <p>Desen T1</p>
	<p>Nou rive pwouve ke dimansyon pwiza a bon pou fè espas pou pipi a antre nan tè a. Men, fò nou ta fè enjenyè fè evalyasyon tè a ak kondisyon pèmeabilite yo anvan nou enstale twalèt UD SOIL la.</p>	<p>FOTO T4</p> <p>Desen T1</p>
	<p>Dal beton an fèt ak materyèl sa yo: 1 - sak siman. 1 – doum 55 galon gravye sab. Dlo.</p>	

Ref	Espesifikasyon	Dokiman referans
4.6	ESTRIKTI JENERAL	
	Nou sèvi ak gwo fèy plastik kòm materyèl revètman. Nou ka jwenn diferan kalite plastik, men si nou pran pi bon kalite a, twalèt la ap dire pi lontan epi l ap pi bèl.	FOTO T7
	Nou fikse fèy plastik yo sou estrikti an bwa a ak klou 1". Si ou fè l byen, revètman an ka byen sere epi byen bon.	
	Si finisyon estrikti a byen fèt, fèy plastik la pap dekole, sòf si yo dekole l espre, pa egzanp timoun ka dekole li.	MOVE FOTO T7
	Menm modèl fèy plastik, ki pi di a pa sipòte chalè, kidonk si li nan chalè, l ap domaje. Sa vle di pa mete twalèt la tou pre yon kote y ap fè manje.	MOVE FOTO T9
	Nou toujou mete yon sistèm goutyè pou kolekte dlo lapli sou twati twalèt UD SOIL yo. Sistèm nan alimante pwèn pou lave men an. Estrikti twati a ase solid, li ka sipòte sistèm sa a.	
	Lis materyèl nou itilize pou estrikti an bwa a nan "Aktivite ki Prewa yo ak Devi". FOK Playwoud santral ki separe pyès twalèt yo byen chita.	FOTO T10
4.7	CHANM	
	Wòl prensipal chanm nan se bay ase espas pou mete doum 15 galon an an plas anba twou poupou a, epi pran li, vide li san danje lè li plen. Kidonk, chanm twalèt la pa wo epi estrikti a solid anpil.	FOTO T1, T2
	Jan pou mete epi retire doum nan se faktè enpòtan pou OP 2,3 ak 5. Endikasyon plas doum ak platfòm palywoud pou doum nan, se	FOTO T1 DesenT5

Ref	Espesifikasyon	Dokiman referans
	eleman ki ENPOTAN ANPIL nan sa e fòk nou konstwi yo epi plase yo byen. Premye konsèp twalèt yo te blije nou leve doum pou pou a sou 2 pyès deplasab 2*4. Sa te jen an epi sa pat pèmèt nou toujou alinye doum nan byen anba twou pou pou a.	MOVE FOTO T8
	Eleman an bwa ki an kontak ak atè an beton an ka vin pran imidite: soti nan dlo lapli, imidite ak rès pipi. Fò ou trete eleman sa yo ak yon doub kouch penti anvan ou kloue yo sou beton an.	Desen T1
	Sa ki pèmèt nou rive nan chanm yo se pòt a 2 batan, ki gen yon bagay pou rete pòt la pa anndan epi kadna pa deyò.	FOTO T11, T12
	Gen montan dyagonal (1" * 4") sou eleman prensipal kad chanm nan .	Desen T1
	Si yo sèvi ak twalèt la byen, ou pa bezwen mete yon vantilasyon pou chanm nan. Pa ta dwe gen sant ak mouch.	
4.8	KAY TWALET LA	
	Kay twalèt la ase laj pou pi fò nan moun ki andikape yo ka antre ladan l', men pa gen aksè pou chèz woulant.	Desen T2
	Gen 2 etajè nan kay la, sa ou ka wè depi ou louvri pòt la se pou mete flè. Flè yo se yon pati esansyèl nan OP 1 an. Etaj ou ka wè lè ou fèmen pòt la, anndan kay la, se pou papye ijyenik la, si nou ta mete l sou lòt etaj la, li t ap twò vizib, yo ta ka vòlè li.	FOTO T17
	Fòk ti moso bwa yo ke nou ka wè pa anndan kay twalèt la ranje yon jan pou sa ki nan mitan an plase yon wotè pou kouvèti twalèt la ka apiye sou li lè twalèt la louvri.	FOTO T9
	Edikasyon ak pati teorik la, se faktè ki pi	

Ref	Espesifikasyon	Dokiman referans
	enpòtan pou ou reyisi tout OP yo. Pou sa, li ta bon pou ou kole yon afich sou "EkoSan" nan chak kay twalèt, an fas tèt twalèt la.	
	Nou dekoupe twou pou pou a nan playwoud la, se yon kouvèti doum 15 galon ki endike nou lajè a. Nou fikse endikasyon anplasman doum (gade 4.7) nan APRE nou fin fè twou a.	FOTO T5, T6 Desen T5
4.9	BALKON, ESKALYE AK ANTRE	
	Ranp eskalye a, ki fèt selon desen teknik yo, enpòtan pou moun ki andikape yo ka rive sou ti balkon an epi antre nan twalèt la.	
	Eleman santral eskalye a esansyèl pou anpeche li defòme epi pou anpeche eskalye a fonksyone mal.	FOTO T8 Desen T2
	Balkon an bay aksè tou pou plen yon sitèn kote pou lave men an, si sitèn sa a fèt tou pre twalèt la.	
	Balkon an ak eskalye a se sèl bagay an bwa ki plis ka mouye nan lapli. Kidonk fòk ou trete de bagay sa yo ak 2 kouch penti pou pwoteje yo.	
	Fòk ou ta mete yon ti chemen 60 cm lajè ki fèt ak gravye devan ak sou kote estrikti twalèt la pou operatè ka rive nan pòt chanm twalèt la.	Desen T2